

Nærings- Og Fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Innspill til høringsnotat

Fiskeridirektoratet viser til høringsnotat «Offentlig høring av forslag til skjerpede miljøkrav i offentlige anskaffelser». Høringsfrist 8. mars 2023.

Nederfor følger Fiskeridirektoratets innspill på spørsmålene som stilles i høringsnotatet.

Overordnede spørsmål:

1. Hvilket av forslagene i kapittel 5 er best egnet til å fremme klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser ut fra et kost-nytte perspektiv? Vurderingen bør blant annet ta opp i seg muligheten til også å nå andre mål for offentlige anskaffelser som er omtalt i Hurdalplattformen, for eksempel hensynet til at små og mellomstore bedrifter skal kunne konkurrere om anbud.

Fiskeridirektoratet vurderer forslag 3 til å være best egnet til å fremme klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser ut fra et kost-nytte perspektiv. Formuleringen i forslag 3 er den som gir mest fleksibilitet for oppdragsgiver til å stille de miljøkrav og kriterier som de vurderer som best egnet i de konkrete anskaffelsene. Dette er da forslag 3 i større grad enn forslag 1 og 2 hensyntar tilfeller der det er formålstjenlig med rene pris-konkurranser. Slik særlig forslag 1, men også i stor grad forslag 2 er formulert, vil det være vanskelig, om ikke umulig å gjennomføre rene priskonkurranser. Dette kan være hensiktsmessig i enkelte tilfeller, f.eks. i konkurranser om standard IT-lisenser og lignende. Dersom miljøkrav må vektes 30 % også i slike tilfeller, kan det resultere i dyrere innkjøp, uten at kvaliteten på leveransen blir bedre. Dette vil ikke være hensiktsmessig ut fra et kost-nytte perspektiv.

Noen miljøsertifiseringer kan utgjøre en stor kostnad og er ressurskrevende for små og mellomstore bedrifter. Kostnader knyttet til miljøsertifiseringer kan medføre at små og mellomstore bedrifter ikke leverer tilbud eller at kostnadene knyttet til miljøsertifiseringer får utslag på pris som gjør små og mellomstore bedrifter mindre konkurransedyktige. Flexibilitet i adgangen til å stille miljøkrav, utover miljø som tildelingskriterie i anskaffelser, vil kunne

bidra til at små og mellomstore bedrifter skal kunne konkurrere om anbud.

2. Hvordan kan miljøkrav dokumenteres? Bør dokumentasjon av miljøkrav standardiseres i regelverket, eller bør det i regelverk og veiledning pekes på anerkjente metoder og verktøy?

Fiskeridirektoratet foreslår at det forskriftsfestes at anskaffelsesprotokollen omtaler miljøkrav og hvordan dette er hensyntatt i anskaffelsesprosessen, evt. en begrunnelse ved fravær av dette. En slik forskriftsfesting vil sikre hensyn til åpenhet og etterprøvnbarhet.

Det vil også være fordelaktig om det gis veiledning utenom regelverket på anerkjente metoder og verktøy for bruk av miljøkrav i anskaffelsesprosessen, gjerne sortert i ulike kategorier. Det bør også gis tydelig veiledning på hva som ligger i vilkåret «ikke uvesentlig», da dette går igjen i alle de tre forslagene.

Spørsmål til forslag 1:

3. Bør forslaget andre punktum flyttes ut av § 7-9, og inntas i de deler av forskriften som kravet skal gjelde for? Eller bør virkeområdet angis i § 7-9?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

4. Bør det innføres et unntak for helt spesielle tilfeller, og er det hensiktsmessig at bruk av unntaket medfører krav om å omtale dette i protokollen?

Fiskeridirektoratet mener at det bør innføres et unntak i forslag 1, slik at det i noen tilfeller kan gjøres unntak fra den absolutte regelen om bruk av miljøkrav i *alle* konkurranser samt unntak fra at miljø *alltid* skal vektes 30 %. Som nevnt under spørsmål 1, vil det i noen typer konkurranser ikke være hensiktsmessig ut fra et kost-nytte perspektiv å stille miljøkrav. I slike tilfeller bør det være anledning for oppdragsgivere til å gjøre unntak.

Videre bør det gis veiledning i hvilke tilfeller unntaket kan komme til anvendelse.

Som tidligere nevnt foreslår Fiskeridirektoratet en forskriftsfesting av at miljøkrav omtales i anskaffelsesprotokollen, både der slike er hensyntatt eller fraværende.

5. Hva er eventuelt andre relevante avgrensninger enn «uforholdsmessige kostnader» for å bestemme anvendelsesområdet til en eventuell unntakshjemmel?

Det vises til forslaget til et nytt siste ledd i § 7-9, som er formulert slik i høringsnotatet: *“Første ledd gjelder ikke i de tilfeller hvor vektning av miljø med minimum 30 prosent vil medføre uforholdsmessige kostnader, vurdert for hele livsløpet.”* Slik dette forslaget er formulert kan det virke som om unntak fra hovedregelen i § 7-9 første ledd i forslag 1, kun knytter seg til vektingen av miljø som tildelingskriterium – ikke at oppdragsgiver har anledning til å unnlate å stille miljøkrav i konkurransen. Dette innebærer at dersom det vil medføre “uforholdsmessige kostnader” for oppdragsgiver å vekte miljø med 30 %, kan vektingen settes lavere. Det gir likevel ikke oppdragsgiver mulighet til å unnlate å stille miljøkrav. Som Fiskeridirektoratet tidligere har argumentert for, bør det eksistere en slik mulighet i visse tilfeller.

6. Vil en forskriftsbestemmelse som spesifikt stiller krav til minst 30 prosent vektning av miljø kreve lovendring?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

7. Er det hensiktsmessig at bestemmelsen stenger for at oppdragsgivere kan velge tilbud utelukkende på grunn av pris eller kostnad, jf. FOA § 18-1 (1) bokstav a og b?

Fiskeridirektoratet anser det ikke som hensiktsmessig at det stenges for at konkurranser kan avgjøres kun utelukkende på bakgrunn av pris/kostnad. I noen tilfeller, for eksempel ved enkle IT-lisenser, vil det være uforholdsmessig kostbart å stille strenge krav til miljø eller anvende miljø som tildelingskriterium med 30 % vekt. Dette vil kreve mer arbeid for leverandørene å fylle ut i sine tilbud, uten at det har noen betydning for kvaliteten på leveransen. Dette fremstår som uheldig ut fra et kost-nytte perspektiv.

8. Hvilke tilfeller vil være uforholdsmessig å vekte miljøhensyn med minimum 30 prosent? I tilfeller der det ikke vil gi en bedre eller mer bærekraftig leveranse, virker det uforholdsmessig å vekte miljøhensyn med minimum 30 %. Dette gjelder spesielt dersom leveransen vil bli dyrere uten at det gir noen ytterligere miljøgevinst.

Spørsmål til forslag 2:

9. Er det andre bedre egnede måter å identifisere områder som bør være omfattet av en vektingsregel som foreslått i forslag 2?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

10. Bør forslaget vektingsregel gjelde alle del III-anskaffelser, eller være avgrenset til områder med ikke uvesentlig miljøbelastning?

Fiskeridirektoratet mener at det bør være anledning til å gjøre unntak fra kravet om 30 % vektning av miljø i alle anskaffelser. Forslagets vektingsregel bør derfor avgrenses til konkurranser/områder med "ikke uvesentlig miljøbelastning". Det bør også gis veiledning vedr. forståelsen av "ikke uvesentlig miljøbelastning" og hvilke områder som faller innunder eller omfattes dette vilkåret.

11. Er det hensiktsmessig at bestemmelsen stenger for at oppdragsgivere kan velge tilbud utelukkende på grunn av pris eller kostnad, jf. FOA § 18-1 (1) bokstav a og b?

Her vises det til Fiskeridirektoratets besvarelse av spørsmål 7 ovenfor.

Spørsmål til forslag 3:

12. Bør bestemmelsen plasseres i forskriftens del III, eller bør bestemmelsen selv avgrense sitt virkeområde til de tilfeller der oppdragsgiver etter regelverket for øvrig er forpliktet til å angi tildelingskriterienes relative vekt?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

13. Kan det være uhensiktsmessig at bestemmelsen bare setter fokus på miljø som miljøkrav til ytelsen og tildelingskriterium?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

14. Bør forslaget gjelde alle anskaffelser, eller være avgrenset til områder med ikke uvesentlig miljøbelastning?

Her vises det til Fiskeridirektoratets besvarelse av spørsmål 10 ovenfor.

Øvrige spørsmål:

15. Vil bruk av ulike evalueringsmetoder påvirke oppdragsgivers mulighet til å oppfyllet et krav om minimum 30 prosent vektning av miljøhensyn? I så fall, hvordan kan dette hensyntas i forskriften?

Fiskeridirektoratet har ikke innspill til høringsnotatet.

16. Hvilke estimerte kostnader vil de ulike forslagene kunne få? Spørsmålene er nærmere omtalt i kapittel 5.

Det kan tenkes at det vil være aktuelt å stille strengere krav til leverandørene om div. miljøsertifiseringer. Dette kan påføre leverandørene ytterligere kostnader, som igjen kan medføre dyrere priser for oppdragsgivere.

Ved å inkludere miljø og bærekraft som tildelingskriterium med 30 % vekt, vil vektingen av pris kunne reduseres. Dermed kan det tenkes at pris ikke vil bli like utslagsgivende i konkurranser etter de nye reglene, uavhengig av hvilket av de tre forslagene som får gjennomslag. Dette kan i større grad enn dagens situasjon medføre at det ikke er leverandører med de laveste prisene som vinner konkurransen, og dermed gi økte priser for oppdragsgivere.

Vi håper at innspillene vil være til nytte i den videre prosessen.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen
fiskeridirektør

Helena Mikalsen
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- Og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

Oslo

